

ПРОГРАМА

ЗА КОНКУРСЕН ИЗПИТ ЗА ДОКТОРАНТИ ПО ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ
3.5. ОБЩЕСТВЕНИ КОМУНИКАЦИИ И ИНФОРМАЦИОННИ НАУКИ

МЕДИИ И КОМУНИКАЦИИ – ТЕОРИЯ НА ЖУРНАЛИСТИКАТА И МЕДИИТЕ 2024/2025 г.

1. Понятие за журналистиката и за журналистическата професия. Основни принципи на журналистиката (Липман, Дюи, Макуейл, Ковач и Роузънстиъл).
2. Качествена журналистика (и нейните подварианти: престижна журналистика, елитна журналистика, журналистика на мнението). Масова журналистика (и нейните подварианти: жълта журналистика, пазарно-ориентирана журналистика, журналистика на дъното, субсидирана журналистика). Разследваща журналистика (и нейните подварианти: първична журналистика, интерпретираща журналистика, отразяване на разследвания, журналистика в пощенски плик, журналистика в пощенска кутия, състезателна журналистика, заплащаща журналистика, научна журналистика, архивна журналистика, равнища на разследванията, зависимости и социален ефект).
3. Гражданска журналистика (и нейните подварианти: плуралистична журналистика, обективна журналистика, журналистиката като куче пазач, адвокатстваща журналистика, алтернативна журналистика, журналистика на участието, мрежова журналистика, мултимедийна журналистика, журналистика на решението). Специализирана журналистика (и нейните подварианти: политическа журналистика, икономическа и бизнес журналистика, културна и лайфстайл журналистика, спортна журналистика, приключенска журналистика, литературна и нова журналистика, персонализирана журналистика, журналистика на вестниците и списанията, фотожурналистика, радио, телевизионна и онлайн журналистика).
4. Видове професионални роли на журналиста (мултиплициран, множествен и мултимедийен журналист, гейткийпър, адвокат, модератор, педагог, репортер, редактор, водещ, куратор на съдържание, контент мениджър, блогър и пр.).
5. Журналистическа информация и журналистически новини – видове, композиционни техники, новинарски стойности, източници на информация.
6. Понятие за медии. Медийни функции и дисфункции (информационна функция, социални, политически и икономически функции). Медийно въздействие и медийна манипулация. Медийни ефекти.
7. Особености на аудиторията. Варианти на аудиторията и промени в поведението на потребителя. Активна аудитория.
8. Регулация и саморегулация на медиите. Класически и съвременни медийни теории. Свобода на словото и цензура в медиите (определение и видове). Журналистическа етика.

9. Дигитализация на медиите – виртуален човек, виртуални общности, онлайн журналистика, журналистически блогове, интернет регулация.
10. Социални конфликти, институции и медии (равнища на анализ и подходи на изучаване). Българската журналистическа практика (зависимости и самоцензуриране). Проблеми на достъпа до публичната информация.
11. Специфики на българския социален и медиен преход (медийното отразяване на негативни явления и социалната аномия). Подмени в публичния медиен дневен ред. Медийни табути.
12. Институционални конфликти, специфики на медийното интерпретиране. Рамкиране на конфликтите (тезата на Ървинг Гофман, Тод Гитлин, Джей Ротман). Проблеми в сферата на здравеопазването, социалната и демографската политика. Журналистически подходи.
13. Социални страхове – медийни параметри. Журналистическо клиширане и създаване на „втора реалност“.
14. Съвременната медийна ситуация в България. Проблеми на професията - появата на копипейст журналистика, журналистика на непроверените факти, медии и слухове. Информационно еднообразие в медийното многообразие – уеднаквяване на съдържание. Медийна концентрация, неясна медийна собственост. Професионална ценностна йерархия.
15. Тенденции в българската журналистика на вътрешни теми. Налагането на нови журналистически социомодели- специфики на проява. Провокации към професията в социалните мрежи. Конструктивна журналистика (тезите на Катрин Гилденщед, Ханс Кеплингер). Журналистика на фактите и решенията. Работа с данни.

Библиография

Основна:

1. КРЪСТЕВА, Л. Социални конфликти и медиен резонанс (Комуникационни проблеми в български медии (2007-2019), София: УИ „Св.Кл.Охридски“, 2019.
2. КРЪСТЕВА Л. Медийни социомодели, В: „От век на век, от слово към слово“, София: УИ „Св.. Кл. Охридски“, 2014
3. КРЪСТЕВА, Л. Медийна безконфликтност, В: Филева, П., М. Нейкова, М. Попова (състав. и ред.) Журналисти по теория, журналисти на практика, София: Авангард прима, 2012
4. КРЪСТЕВА, Л. Медийните табути, В: Българската журналистика 160 години минало-настояще-перспективи, София: УИ „Св. Кл. Охридски“, 2006
5. ПОПОВА, М. Аудитория и журналистика. Социални и комуникационни промени в поведението на аудиторията и видовете журналистика, София, Университетско издателство „Св. Кл. Охридски“, 2023
6. ПОПОВА, М. Въведение в журналистическата теория, София: Авангард прима, 2021
7. ПОПОВА, М. Виртуалният човек, София: Авангард прима, 2021
8. ПОПОВА, М. Медийният човек, София: Авангард прима, 2019
9. БУРКАРТ, Р. Наука за комуникацията, В.Т., 2000, ПИК.
10. КОВАЧ, Б., Т. РОУЗЪНСТИЙЛ, Елементите на журналистиката, С., 2007, Слънце
11. КУНЧИК, М., А. ЦИПФЕЛ, Въведение в науката за публицистика и комуникации. 1998.

Допълнителна:

12. ВЛАДИМИРОВ, Ж. и др. България в кръговете на аномията, Изд. "Софийски новини" ООД, С., 1999
13. ГЕОРГИЕВ, Пл. Българска политическа култура, К&М, С., 2000
14. ГЪЛОБОВ, Ан. Социология на политическото действие. НБУ, 2012.
15. ДАРЕНДОРФ, Р. Модерният социален конфликт, Златорогъ, 1998.
16. Закон за достъп до обществена информация
17. ЗНЕПОЛСКИ, И. (съст.). Демокрацията болна от своите медии? Дом на науките за човека и обществото, София, 2012.
18. КАБАКЧИЕВА П. Гражданското общество срещу държавата. ЛИК, 2012
19. КАПФЕРЕР, Ж. Н. Слуховете -най-старото средство за информация в света, С., 1992
20. МИТЕВ Петър-Емил. Българите: социологически погледи. Изток-Запад. 2016
21. ПЕТЕВ, Годор. Комуникационната спирала, 2009
22. УИЛКИНСЪН, Р., К. ПИКЕТ, Патология на неравенството, Изток -Запад, 2014.
23. Cohen, A. Akiba, Adoni H., Bantz, C. Social Conflict and Television News. Newbury Park, CA.: Sage Publications, 1990.
24. Coser, Lewis A Social Conflict and the Theory of Social Change, 1957,

<http://www.csun.edu/~snk1966/Lewis%20A%20Coser%20Social%20Conflict%20and%20the%20Theory%20of%20Social%20Change.pdf>

25. Gyldensted Cathrine .From Mirrors to Movers: Five Elements of Positive Psychology in Constructive Journalism Aug 10, 2015
26. Goffman, Erving Frame analysis: An essay on the organization of experience. London: Harper and Row, 1974.
27. Gitlin, T., The Whole World is Watching: Mass Media in the Making and Unmaking of the Left, University of California Press, 1980.
28. Fleeson, Lucinda S. Ten Steps to Investigative Reporting , International Center for Journalists, Washington, D.C. 2003, http://www.icfj.org/sites/default/files/10_Steps_
29. McCombs, M., Donald L. Shaw. The Agenda-Setting Function of Mass Media. The Public Opinion Quarterly, Oxford University Press Vol.3pp.176-187. Available on https://www.unc.edu/~fbaum/teaching/PLSC541_Fall06/McCombs%20and%20Shaw%20POQ
30. The Data Journalism Handbook Edited by J. Gray, L. Bounegru and L. Chambers, 2011
31. Laughey, D. Key Themes in Media Theory. 2007
32. McQuail, Denis, Mark Deuze, McQuail's Media & Mass Communication Theory, 2020, SAGE
33. McQuail, Denis. Audience Analysis, 1997, SAGE
34. Deuze, Mark, Tamara Witschge, Beyond Journalism, 2020, Polity Press

1 май 2023 г.

Изготвили: доц. д.н. Мария Попова
проф. д-р Луливера

Кръстева